

Aarambh Center for
Autism &
Slow Learner Children
Aurangabad.

ANNUAL REPORT 2017-2018

Activities carried out by AARMBH in the year of 2017-2018

World Autism Day (2nd April,)

On The occasion of World autism day autistic children and their siblings age group (5yrs to 40yrs) with their parents were gathered. Mrs. Ambika Takalkar and psychologist Sandip Shisode answered Parent's queries. In this program Fun Fair, Musical program, Dance Program was organized. Marketing Head of OLA cab Mr. Harsh Sonavne gave gifts to Aarambh's student.

Visited 94.3 MY FM studio. (3rd April,)

It was first time when our students visited a radio studio, There was lots of fun with RJ Rohit and prshit Rudrawar.

Visited Kinder Joy toy Factory (4th April.)

Aarambh visited to toy factory was organized by Amit kulkarni. Staff of kinder joy factory were supportive and friendly with children. Thanks to OLA Cab for Transport and Mr.Amit Kulkarni Vaidya group.

Visit To RJ international Sschool.(5th April,)

We visited RJ International School with selected students of Aarambh. Thanks to Shilpa Ma'am Principle Of RJ International for cooperation.

Ramp walk Workshop (6th-7th April,)

On closing ceremony of autism week Ramp walk workshop conducted for students and teachers by Mrs Vrushali, Asawari and Mr.Sagar.

Fashion show (8th April,)

This was the last program of Autism awareness week. This program was organized in Prozon mall with the help of Roteract club of Aurangabad Airport. Crowd in the prozon mall was very impressed by ramp walk of Aarambh's Children and appreciated team.

May 2017 – (Mother's day)

Swarakshama Group always helps Aarambh. On mother's day, Swarakshama group organized very beautiful programs like Dance, music and entertainment. During this programme, Honorable Founder

and Director of Aarambh Mrs. Ambika Takalkar was Felicitated and also given donation to the Aarambh. Thanks to respected Mrs.shalini Madam& "Swarsakshama Group.

1st July workshop by Marg

One day workshop on finance management for teachers and parents of special children was organized by MARG in Navjeevan Society for research and rehabilitation of mentally retarded at

Naregaon . Dr. Priya Bhale(President, Marg), Archana Joshi(Vice President), Manjusha Raut(Secretary) were present for this program.

9th July Soap Making, Project Happiness

One day workshop conducted on soap making for Aarambh staff. This workshop was conducted by a C.P. Student Ankita from Pune.On same day Dr. shrikant jichkar foundation zero gravity group organized "project Happiness" in "Rukhmini Hall" of MGM Campus.20 special children from Aurangabad enjoyed this program.Aarambh's student also performed on "Ittii hasi...Ittisi Khushi".

12th June 2017 birthdays celebration

On this day Amol Jain and his friends came to Aarambh for birthday celebration. Coincidentally on same day we were having one more Birthday Boy, Our Dancing Star NavneelNiraj. Both the birthdays celebrated with joy and happiness.

20th June 2017 - (yoga day)

One day before International yoga day, Students of Aarambh participated in yoga dindi organized by well-known Yoga Trainer Mrs. Rojekar Madam. This yoga dindi started from Kranti Chowk and Ended at Govindbhai shroff Hall. Thanks to Mrs. Rojekar Madam who invited us.

Team aarambh and students enjoyed Movie Mania on 28th June.(28th June 2017)

34.3 My FM invited us to come and participate, enjoy movie mania. We had lots of joy while watching "TUBELIGHT" movie in Satyam Cineplex, Prozon Mall Aurangabad. Thanks to RJ Rohit and operational head Mr. Preshit and all My FM Team who have given us these special moments. Aarambh's Founder & Director Mrs. Ambika Takalkar while accepting Donations and Felicitation in the Swar Aakshama Group's Program Birthday Celebration of Amol Jain and Navneel Neeraj. Aarambh's participation in Yoga Dindi Organized by well known Yoga Trainer Mrs. Rojekar Madam. Team Aarambh enjoying Movie Mania with 94.3 My FM team.

Workshop for parents by marg (1 July)

A one day Workshop on fiancé management for parents of special children's was organized by marg Workshop held on 1st July at Navjeevan society for research and rehabilitation of mentally retarded Naregao's .In this occasion Dr.Priya Bhale (president ,marg) Archana

Joshi (vice president, marg) Manjusha raut (secretary) and all and other respected members were present.

Workshop for parents (1st July)

One day workshop on finance management for teachers and parents of special children was organized by MARG in Navjeevan Society for research and rehabilitation of mentally retarded at Naregaon. Dr. Priya Bhale (President, Marg), Archana Joshi (Vice President), Manjusha Raut (Secretary) were present for this program.

Ankita Bakery (5th July)

Ankita Bakery decided to give big cake to Aarambh every month we have celebrated birthdays of many students. Again a very happy birthday to Chetan sir (Trustee Member), Anuj shelke, Padmanabh Pratapwar, Akshay bagul and kalpana mavshi.

Soap making workshop (9th July)

One day workshop conducted on soap making for Aarambh staff. This workshop was conducted by a C.P. Student Ankita from Pune.

Project Happiness (9th July)

Dr. Shrikant Jichkar Foundation Zero Gravity Group organized "Project Happiness" in "Rukhmini Hall" of MGM Campus. 220 special children from Aurangabad enjoyed this program. Aarambh's student also performed on "Ittisi hasi... Ittisi Khushi". On this occasion Hon. Ankushrao Kadam (Secretary MGM), Sushila Borade, Madhukarrao Mule and other responsible personalities were present.

Guru Pournima (10th July)

Col. Jaywant Mahadik, Manjusha Joshi were present for this program. In this program Aarambh's student Bhakti Kulkarni and Akshay Bagul performed a song, had very lovely and inspirational time with all of them.

Chala Dolas Houya ”.(15th July)

For Inauguration of Kala Katta marg Organized “Chala Dolas Houya ”. This program was specially designed to felicitate Swagat Thorat and team. His team is of blind students who played act named “Apurv Meghdoot”

26th July

Aarambh's Director Mrs. Ambika Takalkar felicitated in a Musical program held in Pune. The program was organized by Sheetal Rudrawar and group.

29th July

Presentation on AARAMBH by Ambika madam In Rotary's Meeting.

Rotary club of Aurangabad Central Invited Aarambh to give a presentation, it was really very proud moment for us to be connected with such clubs.

Events of the month

3rd August 2017, Parent Training workshop

On third august Aarambh took initiative to start parent training workshop. On every Thursday this program will be organized in Aarambh campus. On opening day of Parent Training workshop Prof.Mrs.Nilima Pande and Director of Aarambh Mrs. Ambika Takalkar were present. This program was co- powered by Collage of social studies Dr.BabasahebAmbedkarMarathwada University Aurangaba.

6th August 2017, Participation in singing Competition

On occasion of friendship day BHARAT VIKAS PARISHAD organized singing competition at Hedgewar hospital. Aarambh's students were invited for special performance and our students performed very well. Thank you to BHARAT VIKAS PARISHAD for such opportunity.

7th August 2017, Celebration of Rakshabandhan

This year Scout guide team of Dharmveer Sambhaji School visited in Aarambh with Mrs. Shital More, Mrs. Minakshi Gadekar and Mr. Murkudesir with their students. Girls from scout guide celebrated RakshaBandhan with our students. There were lots of fun and joy with them.

12th August 2017, Movie Mania by MARG

This year Marg organized different programs. Movie mania was one of that, this program was organized for special children, Aarambh children also enjoyed the show and it was very joyful program. Thank you to MARG.

16th August 2017, Ganpati Making workshop

Moraya Foundation Organized Ganpati Making workshop in Aarambh. Mr. Praksha Kulkarni Tought us how to make Ganpati from "SHADU". Thank you to Moraya Foundation , Mr. Yogesh Londe and Prakash Kulkarni.

18th August 2017, Gokulastami Celebration

On 18th August Aarambh celebrated Gokulastami. Students came with different costumes.

19th August 2017, Participation in Drawing Competition

Aarambh's students participated in a drawing competition organized by "MARG"

25th Ganeshotsav

This year also we have celebrated Ganapati festival. On this occasion President of Aarambh Balasaheb Takalkar were present.

30th August Invited as Chief Guest

Aarambh's Director Mrs. Ambika Takalkar was invited in JANJAGARAN SHIBIR as a Chief guest and speaker

Certificate Distribution (07thSept)

Certificate Distributed to all those parents who attended Parent training workshop.

Birthday Celebration (07thSeptember)

On 7th of this month, we have celebrated Aarambh's Founder & Director Mrs. Ambika Takalkar's birthday in the AARAMBH school. Aarambh's trustee member Mr. Chetan Patil and his friends were present at that time. There were lots of joy and fun at that. Wishing a very happy birthday again to Dear Ambika Ma'am on behalf of all staff and students!

Workshop on writing skills (9th & 10th September)

Workshop of Mr. Vikram Bhagwat was organized on writing skills. It was a very good experience for teachers and all of us. Mr Vikram Bhagwat is very well known personality as a writer. His workshop Of writing is famous as Nukked Writing workshop.

15th September

Candle Making Workshop

Candle making workshop was conducted in Aarambh by Miss. Shweta Kulkarni. It was very helpful and enjoying session for all the teachers and students of AARAMBH.

Participation in Exhibition (16th, 17th & 18th September)

Aarambh were invited by Mrs. Veena Gokhale to take part in the exhibition named "Dene Samajache" at Pune city. This is a very good platform for social organizations to express their social cause to the public and industrial officials, this exhibition being conducted since 13 years. Excellent response from punekar's to this exhibition.

Felicitation By Lions Club (19th September)

Felicitation of Aarambh's teacher Mrs. Lalita Khapre as Nobel Teacher by lions club Aurangabad, And in same program Aarambh's Founder & Diector Mrs. Ambika Takalkar were also felicitated for their outstanding work in the field of Special Children education.

Felicitation by Indian Medical Association (24th September)

Aarambh were felicitated and also got Donation by Indian Medical Association at Aurangabad city. Every year IMA select few Social Organization to felicitate for their contribution in Social Work. This is Aarambh were one of those three Social organization.

6th, 7th&8thOctober

AARAMBH ART ZONE Stall in Prozon Mall

Every year Marg organize an exhibition in prozon Mall. This is a very innovative project where NGOs and special schools like Aarambh Get chance to present creative progress of their children. Every year we participate in the exhibition to sell AARAMBH ART Zone products made by Special

children. Again big thanks to all the trustees of Marg Foundation who are providing such good platform for special children.

12th October

Visit of Retired Employee M.I.D.C. Mumbai

On 12th October a group of retired employee of M.I.D.C Mumbai visited Aarambh School second time. On their second visit they gave us Donation, sweets and lots of blessing to Aarambh' s students. It was a very joyful and memorable moments.

13th October

Diwali Celebration: "Diwali Pahat"

Every year we organize a special Musical program for special children and their parents routine this year also we have organized 'Diwali Pahat'. This was a Musical program, organized for specially abled children and for their parents. Shital Rudrawar and her group performed in this program. Dr. Varsha Vaidya gave a special performance. She also sponsored this program. Also 94.3 Myfm, Mr. Preshit Mr. Niket Dalal, Mr. Ashish Thakkar, Mr. Maroti Fulari, Lions Club and Marg Foundation contributed for success of this program.

17th October

Aarambh ART ZONE 's Stall in Abhyuday Pahat

Aarambh were invited to place a stall in Abhyuday Pahat program in Saraswati Bhuvan collage. This is the most demanding program which has been organized from last few years, this year Aarambh were invited to place its stall in that program.

Aarambh's children in Children's day program organized by candle foundation.

Our Achievements...

- Tata Magic van was donated by lions club of Aurangabad Icon & our trustees contribution.
- On the occasion of International women's day Director of Aarambh was honored by Matsyodari Engineering Collage, Jalna.
- Felicitated by All India Banking Cell.
- Felicitated by Hivra Ashram, Buldhana.
- Felicitated by Garware community center.
- Interview conducted by All India Radio, Mumbai Station & invited in
- Akashwani Aurangabad Station (AIR) for special interview in Program Named "Samajbhan".!
- Divya Marathi Published article on Amhika Takalkar's (Directore of the Aarambh) life journey (8 march).! Published series of 12 articles in Madhurima (Dainik Divya Marathi).!
- Special lecture organized by Symbiosis Collage, Pune On Journey of NGO and Aarmbh.nd!

- Bhakti kulkarni won 2 prizes in singing competition of “Marg”!
- Navanil Neeraj won 1 prize in Dance Competition of “Marg”!
- Aarambh's students attempt exam form National open school, Mumbai and passed 4th, 5th std with “A” and “B” Grade.!
- Bhakti Kulkarni sing a song in the front of great singer Uttara kelkar at S.B. Collage, Aurangabad, where 2500 spectators. !
- My fm 94.3 adopted Aarambh as their CSR activity for media publicity RJ Rohit is now Brand Ambassador of Aarambh...
- JAY SAHITYA PRATISHTHAN felicitated Aarambh in Divisional Commissioner's office. Aarambh's Director Mrs. Ambika Takalkar were felicitated by Divisional Commissioner Hon. Purushottam Bhapkar.
- **Felicitation by honorable Cabinet minister Shri Nitin Gadkari**

Aarambh sksham purskar (15 march 2018)

“Dhulivandan” Program

Bigbajar Prozon mall opening

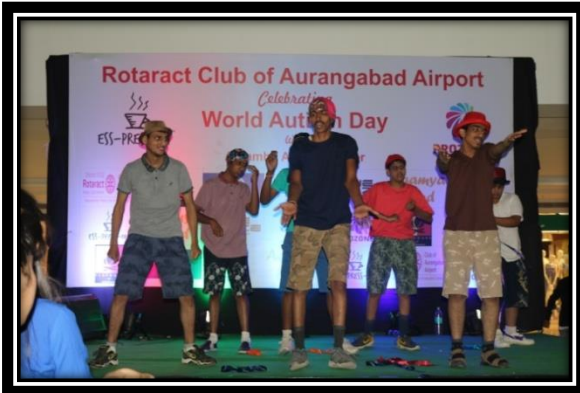
Candle foundation – Aarmabh children’s participate candle foundation Holi program.

Maarga – women’s day celebration Ranga- rang programme

Fashion Show (1st April 2018)

This was the program of Autism awareness week. This program was organized in Prozon mall with the help of Roteract club of Aurangabad Airport. Audiences in the Prozon mall was very impressed by ramp walk of Aarambh's Children and appreciated team.

Ananda nagri (2nd April 2018)

“Aarambh’s” student parents were invited to arrange a stall in Ananda Nagri to in Aarambh society for Autism and slow learner center. This is the most demanding program during autism week which has been organized since beginning.”

Chocolate making (3rd April 2018)

Aarambh take various workshops on observance of word Autism Awareness week every year. In which we celebrate each day with different programmed to spread awareness in the society. This year we celebrate 6th world Autism day in the presence of one day workshop – “chocolate making.”

7th April 2018

Aarambh organize One day workshop on “Industrial Opportunities for Autistic Adult and Slow Learners” for teacher. This program conducted at the ‘Blaze’ Dance Academy during autism awareness week 2018

MGM HOSPITAL RALLY in World Autism week Awareness

24

6th Aril 2018

Aarambh organize One day workshop on “Development of Soft Skills for Autistic Adult and Slow Learners” for teacher. This program was conducted at the blaze dance academy during autism awareness week 2018.

8th to 10th April

This workshop was of Autism awareness week. This program was organized in Admirer hotel with the help of Ummeed Child Development Center of Mumbai, Subhash Nagar.

Pallavankur Nursery

Trip was arranged to Pallavankur Nursery to refresh the students and they love to be in natural surrounding and feel calm and enjoy themselves.

NEWS CUTTING

नवे पाऊळ | विशेष मुलांच्या 'मार्ग कलाकटा' उपक्रमाचे उद्घाटन
अंधांचे जीवन जगल्यावर 'काळोखाचे चांदणे'ची निर्मिती : स्वागत थोरात

प्रतिनिधी | औरंगाबाद

आज अंधांचे जीवन समजून घेण्यासाठी स्वल्प अनुभूती प्रदान करणे गरजेचे आहे. अंधां अंधांच्या शिस्तानुसार अंधांशी व्यवहार करणे गरजेचे आहे. अंधांच्या जीवनाची खोलाई करणे गरजेचे आहे. पण, अंधां समजून घेण्यासाठी ही दृष्टीवर्धन पट्टी कोणता आणि पाहण्या अशा वेळात, स्वतःच्या खाण्या अन्वेषण करणे गरजेचे आहे. अंधांच्या जीवनाची खोलाई करणे गरजेचे आहे. अंधांच्या जीवनाची खोलाई करणे गरजेचे आहे.

मुलांचे अंतर जपून घेण्यात उपक्रम

मुलांच्या जीवनाची खोलाई करणे गरजेचे आहे. अंधांच्या जीवनाची खोलाई करणे गरजेचे आहे. अंधांच्या जीवनाची खोलाई करणे गरजेचे आहे.

अंधांना मिळाली नवी दिशा

लोकमत न्यूज नेटवर्क

औरंगाबाद : अंध व्यक्तींना समाजाच्या मुख्य प्रवाहात आणण्यासाठी डोळस व्यक्तींनी प्रयत्न करावे लागतील. प्रत्यक्ष अंध व्यक्तींसोबत काम केले नाही तरी इतर विविध मार्गांनी तुम्ही या व्यक्तींना सहकार्य करू शकता, असे सांगून स्वागत थोरात यांनी अंध व्यक्तींना मदत करण्याचे विविध मार्ग उपस्थिततांना समजावून सांगितले.

'मार्ग' संस्थेच्या वतीने आयोजित कार्यक्रमात भार्गवर्धन करताना स्वागत थोरात.

अंधांच्या जीवनाची खोलाई करणे गरजेचे आहे. अंधांच्या जीवनाची खोलाई करणे गरजेचे आहे. अंधांच्या जीवनाची खोलाई करणे गरजेचे आहे.

प्रेरणादायी दिव्यांग व्यक्तींचा-संस्थांचा सन्मान

मुंबई : दिव्यांग व्यक्ती आणि त्यांच्यासाठी काम करणाऱ्या संस्थांचा सन्मान करणारा 'गगनाला घेऊ नवे पुरस्कार २०१७' हा उपक्रम मिठी मिशनर्स आणि वाराणसीपुल आरंभ हिंदू मंडळ या संस्थेकडून येथील येथे केला जातो. यंदा या पुरस्कारासाठी मुख्यत्वे राहुल देशमुख, डॉ.विठ्ठलजी विठ्ठल नवर, औरंगाबादचा अंधकार वेद, मुंबईचे राहुल रामगुडे आणि सुपर्णा शहा-जोशी या दिव्यांग व्यक्ती आणि 'आरंभ स्वप्न आणि गतिमंद मुलांची शाळा आणि पुनर्संसन केंद्र', औरंगाबाद व 'दीर्घसंम फाउंडेशन', जळगाव या दोन संस्थांची निवड या पुरस्कारासाठी करण्यात आलेले आहे. या पुरस्काराचे वितरण ८ डिसेंबर रोजी वारंदा येथील अमर हिंदू मंडळात सामक्यादी करण्यात येणार आहे.

जमिनेची सोयीसाठी कुलकर्णी, सामाजिक कार्यकर्त्यां वर्षा पवार-तावडे, अमिनेने विक्रम गोखले, विकीचे संचालक सजीव वेदरकर, अंधकार पत्रकार उदय निरगुडकर आणि माजी कुलगुरू स्नेहाला देशमुख या विविध क्षेत्रातील मान्यवरांच्या निवड समितीने यंदाच्या निवड्याची निवड केली आहे. याची निवड झालेले राहुल देशमुख हे जन्मत: अंध असून ते 'स्नेहाकिर्ति' आणि 'पुनरुज्ज्वलनीची या संस्थांच्या माध्यमातून अंध, अंधंग आणि गरजू निव्यांग्यांसाठी वसतिगृह आणि उज्ज्वल

गतिमंद मुलांसह राखी पौर्णिमा

धर्मवीर संभाजी विद्यालयातील गाईड्स विद्यार्थिनींनी ऑट्टिझम सेंटर मधील मुलांसह राखी पौर्णिमा साजरी केली.

भारत स्काऊट आणि गाईड जिल्हा कार्यालयाच्या वतीने ऑट्टिझम सेंटर 'आरंभ' येथील गतिमंद, दिव्यांग मुलांसोबत धर्मवीर संभाजी विद्यालयाच्या गाईड्सनी रक्षाबंधन उत्सव साजरा केला. या वेळी शाळेतील गाईड्स प्रमुख शिक्षिका मोनाक्षी गाडेकर यांची उपस्थिती होती. मुलांनी सर्वांना ओवाळणी म्हणून स्वतः तयार केलेले भेटकार्ड दिले. या वेळी जिल्हा संघटन आयुक्त श्रीमती शिंदे, 'आरंभ'च्या संचालिका अंबिका टाकळकर आदींची उपस्थिती होती.

गगनाला पंख नवे

दिव्यांग व्यक्ती आणि संस्थांचा होणार सन्मान

मुंबई, दि. ५ (प्रतिनिधी) - दिव्यांग व्यक्ती आणि त्यांच्यासाठी काम करणाऱ्या संस्थांना 'गगनाला पंख नवे' या पुरस्काराने गौरविण्यात येते. क्रिएशन्स आणि दादरमधील अमर हिंद मंडळ या संस्थांतर्फे गेली दोन वर्षे केला जातो. यंदाही या पुरस्कारांचे वितरण ८ डिसेंबर रोजी दादर येथील अमर हिंद मंडळात सायंकाळी ६ वाजता करण्यात येणार आहे. हा कार्यक्रम विनामूल्य आहे.

विविध क्षेत्रांतील मान्यवरांच्या निवड समितीने यंदाच्या विजेत्यांची निवड केली आहे. यावर्षी पुण्याचे राहुल देशमुख, डोंबिवलीचे विवेक नवरे, संभाजीनगरचा ओंकार वैद्य, मुंबईचे राहुल रामगुडे व सुपर्णा शहा-जोशी या ५ दिव्यांग व्यक्ती, 'आरंभ स्वमग्न, गतिमंद मुलांची शाळा आणि पुनर्वसन केंद्र', संभाजीनगर व 'दीपस्तंभ फाऊंडेशन', जळगाव या दोन संस्थांची निवड या पुरस्कारासाठी करण्यात आली आहे. यावर्षी या पुरस्कारांसाठी १८ संस्था आणि ३० दिव्यांग व्यक्तींनी माहिती पाठविली होती.

पुरस्कार सोहळा

मिती क्रिएशन्स आणि अमर हिंद मंडळ यांच्या वतीने उल्लेखनीय काम करणाऱ्या अंपंग व्यक्ती आणि संस्थांचा सन्मान करणारा 'गगनाला पंख नवे' हा पुरस्कार सोहळा शुक्रवार, ८ डिसेंबर रोजी दादर येथील अमर हिंद मंडळ येथे सायंकाळी सहा वाजता होणार आहे. या पुरस्कारांसाठी आलेल्या १८ संस्था आणि ३० अंपंग व्यक्तींनी केलेल्या अर्जांतून मुंबई, पुणे, डोंबिवली, औरंगाबाद आणि जळगाव येथील पाच अंपंग व्यक्ती आणि दोन संस्थांची निवड करण्यात आली आहे. याकरिता पुण्याचे राहुल देशमुख, डोंबिवलीचे विवेक नवरे, औरंगाबाद येथील ओंकार वैद्य, मुंबईचे राहुल रामगुडे आणि सुपर्णा शहा-जोशी या पाच अंपंग व्यक्तींची निवड केली आहे. तर औरंगाबादमधील 'आरंभ स्वमग्न आणि गतिमंद मुलांची शाळा आणि पुनर्वसन केंद्र' आणि जळगावच्या 'दीपस्तंभ फाऊंडेशन' दोन संस्थांना सन्मानित केले जाईल.

‘गगनाला पंख नवे’ पुरस्काराची घोषणा

दिव्यांग व्यक्ती आणि त्यांच्यासाठी काम करणाऱ्या संस्थांचा सन्मान करणारा गगनाला पंख नवे पुरस्कार २०१७ हा उपक्रम मिती क्रिएशन्स आणि दादरमधील अमर हिंद मंडळ या संस्थेतर्फे गेली दोन वर्षे केला जातो. यंदाही या पुरस्काराचे वितरण पाच दिव्यांग व्यक्ती आणि त्यांच्यासाठी काम करणाऱ्या दोन संस्था यांना त्यांच्या अतुलनीय अशा कामगिरीसाठी ८ डिसेंबर रोजी दादर येथील अमर हिंद मंडळात सायंकाळी ६ वाजता करण्यात येणार आहे.

अभिनेत्री सोनाली कुलकर्णी, समाजिक कार्यकर्त्यांनी यांनी पत्रकारिता, अभिनेत्री विक्रम मोखले, विक्रोपे संचालक संजोय पेंढरकर, ज्येष्ठ पत्रकार उदय निरगुडकर आणि माती कुलकर्णी सोलापा देवगुड या विविध क्षेत्रातील मान्यवरांच्या निवड समितीने यदाच्या दिव्यांग व्यक्तीची निवड केली आहे. यावर्षी पुरस्कारे राहुल देशमुख, डॉ. विवेक नरवे, औरंगाबादचा ओंकार वैद्य, मुंबईचे राहुल रामगुडे व सुपर्णा शहा-जोशी या ५ दिव्यांग व्यक्ती आणि अमर स्वयंसेवक आणि गौरीमंद मुर्तूची शाळ आणि पुनर्वसन केंद्र, औरंगाबाद व डीएनए फाउंडेशन, जळगाव या दोन संस्थांची निवड या पुरस्कारासाठी करण्यात आली आहे.

शारंगिक अस्पृश्यांच्या वेदोत्तम विद्येने कोरें पडून स्वतःचे जीवन पुनर्जिवांतूनच द्वार अग्रे व्यक्तीसाठी भरीव कार्य पुरस्कारात विजेत्या प्रत्येक व्यक्तीने उभारले आहे. त्यांच्या कार्याला मानवंदना देणे तसेच समाजातून असे आदर्श आणणे, या उद्देशाने गगनाला पंख नवे या पुरस्काराची सुरुवात २०१५ वर्षापासून मिती क्रिएशन्सच्या दारापुरी निमित्ताने झाली.

■ दिव्यांग व्यक्ती आणि त्यांच्यासाठी काम करणाऱ्या संस्थांचा सन्मान
■ मिती क्रिएशन्स आणि दादरमधील अमर हिंद मंडळाचा उपक्रम

राहुल देशमुख ओंकार वैद्य राहुल रामगुडे सुपर्णा शहा-जोशी विवेक नरवे

या वर्षी निवड झालेले राहुल देशमुख हे जन्मतः अंध आहेत, पण ते स्नेहाकृत आणि प्रेरणामय प्रेरणेने या संस्थांच्या मार्गमार्ग अंध, अंध आणि सन्म विद्यार्थ्यांसाठी समीप आणि उजळत आणण्यासाठी अर्थिक मदत करतात.

अखिल ज्ञानेच्या व्यक्तींना रुग्णालयात नेणे-आणणे सहज ठावू यासाठी विवेक नरवे

बांनी स्वतः शिक्षा घेतली, त्यांचा डब्या पाव कुठिप आहे, पण अर्थिक सहाय्यासोबतच मानसिक पाठवळ रमजान ते देतात. ओंकार वैद्यला जन्मतः सेंडरल पार्ली आहे, पण त्याचे विचार व लेखनशैली सर्वांना अचंबित करणारी आहे. त्याला २००६ सालचा राष्ट्रीय बालश्री पुरस्कार ए पी जे अहलुवालकर यांच्या हस्ते मिळाला होता. चौथे मुळे अपंगत्व

आल तरी त्यावर मात करत राहुल रामगुडे यांनी जलतरणच्या अनेक स्पर्धांमध्ये राष्ट्रीय पातळीवर अनेक पदके मिळवली आहेत. मुंबईची वॉलबेअर क्रिकेट टीम बसवण्यात ते मान आहेत. अंधोश्रमशाळास जन्मतःच असल्याने आणि प्रत्येक अस्पृश्यां शहा-जोशीला फिकटलेला असल्याने सुपर्णा जोशी यांच्यावर २५ ते २६ शास्त्रीय करतव्य सांगण्या.

पुरस्कारे शिक्षण पोळण्यात नेऊनी कात काता हेच या संस्थेच्या अस्पृश्यां म्हणून सामाजिक कारकिर्दीत नव कात आता, औरंगाबाद येथील अमर स्वयंसेवक आणि गौरीमंद मुर्तूची शाळा आणि पुनर्वसन केंद्र हे याउपरोक्ताने पहिले स्वयंसेवक मूलांसाठीचे केंद्र. शिक्षार्थ्यांना उत्तम दर्जाचे शिक्षण देणे, स्वाक्षरी बंदीणे, समाजात स्वयंसेवक मूलांसाठी जाणूती करून त्या मूलांना विविध शिक्षण देण्यासाठी शालकांना प्रोत्साहित करणे व वेळोवेळी उपक्रम राबविणे, अशी कामे सध्या करत आहे. जळगाव येथील 'दोस्त' फाउंडेशन संस्थेच्या संचालकत्व ज्ञानिण, अर्थिक आणि दिव्यांग व्यक्तींच्या शिक्षण गुणवत्ताबद्दीसाठी विविध उपक्रम राबविणे जाताना, जळगाव, पुणे, किन्नाट, धडगाव, पिंपळी, बारावती व पालार व आदिवासी पाणतः स्याची परीक्षा वेळी उभारणी सध्याचे केली आहे.

गेली वर्षीची सर्व अवकाशकारी आणि दूरदर्शनाच्या मार्गमार्गाने सुरुवात करणाऱ्या प्रसिद्ध निर्देशिका उतरा मोने यांच्या मिती क्रिएशन्स आणि दादरमधील अमर हिंद मंडळ या संस्थेतर्फे पुरस्कार पंख नवे २०१७ या पुरस्कार सोहळ्याचे आयोजन करण्यात येते.

आरंभ शाळेतील थेरपी रूमचे उद्घाटन

औरंगाबाद, ता. ९ : शहानूरमियाँ दर्गा परिसरातील म्हाडा कॉलनीत येथील विशेष मुलांसाठी चालविण्यात येणाऱ्या आरंभ संस्थेत बजाज कंपनीतर्फे सीएसआर निधीतून उभारण्यात आलेल्या थेरपी रूम आणि संगणक लॅबचे उद्घाटन महापौर नंदकुमार घोडले यांच्या हस्ते मंगळवारी (ता. नऊ) करण्यात आले.

आरंभ संस्थेने शहरातील विशेष म्हणजे संवेदना हरविलेल्या, बोलू व चालू न शकणाऱ्या मुलांसाठी शाळा सुरु केली आहे. अंबिका टाकळकर या अशा ४० मुलांचा सध्या सांभाळ करतात. या मुलांसाठी बजाज कंपनीतर्फे १५ लाखांचा निधी उपलब्ध करून दिला आहे. त्यातून मुलांसाठी थेरपी रूम आणि संगणक लॅब उभारण्यात आली. एमजीएमचे

डॉक्टर येथील मुलांवर उपचार करतात. या लॅबच्या उद्घाटनप्रसंगी उपमहापौर विजय औताडे, स्थायी समिती सभापती गजानन बारवाल, शिक्षण सभापती शोभा बुरांडे, उद्योजक तथा संस्थेचे संचालक मिलिंद कंक, मिलिंद दामोदरे, प्रदीप बुरांडे यांची उपस्थिती होती.

महापौर घोडले म्हणाले, की संचालिका अंबिका टाकळकर यांनी

विशेष मुलांसाठी शाळा सुरु करून समाजासमोर आदर्श निर्माण केला आहे. या शाळेसाठी मदत करू. उपमहापौर विजय औताडे यांनी या संस्थेबद्दल आम्हाला अभिमान असल्याचे गौरवोद्गार काढले. सभापती बारवाल यांनी देखील संस्थेच्या कार्याचा गौरव केला. आभार अंबिका टाकळकर यांनी मानले.

औरंगाबाद ऑक्टिक्टिटी

सामाजिक बांधिलकी महापौर नंदकुमार घोडेले यांच्या हस्ते झाले उद्घाटन

विशेष मुलांसाठीच्या 'आरंभ' संस्थेला 'बजाज' तर्फे थैरेपी रूम, संगणक लॅब

प्रतिनिधी । औरंगाबाद

शाळेसाठी वजाज कंपनीने १५ लाखांचा निधी केला उपलब्ध

विशेष मुलांसाठी आरंभ संस्थेच्या वतीने शाहूनूरिदवां पार्सरातील म्हाडा कॉलनी येथे चालवण्यात येणाऱ्या शाळेला वजाज कंपनीने सामाजिक दानिच निधीतून मुलांसाठी थैरेपी रूम व संगणक कक्ष उपलब्ध करून दिला आहे. याचे उद्घाटन मंगळवार, ९ जूनला रोजी महापौर नंदकुमार घोडेले, उपमहापौर विजय औताडे, स्थायी समितीचे सभापती गजानन बारवाल यांच्या हस्ते झाले.

संचालिका अंबिका टाकळकर यांनी २०११ मध्ये 'देन मुल्लर' सुरू केलेल्या या शाळेला ४० मुले शिक्षण घेत आहेत. ही मुले संवेदना हरविलेली, वेगळे व चालू शकत नसलेली आहेत. अंबिका टाकळकर यांचे मुलगाही विशेष मुलगा आहे. या विशेष मुलांच्या शाळेसाठी वजाज कंपनीने सोसिसआरमधून १५ लाखांचा निधी उपलब्ध करून दिला. या निधीतून मुलांसाठी थैरेपी रूम आणि संगणक लॅब उभारण्यात आले. एमजीएमचे डॉक्टर मुलांवर थैरेपी उपचार करणार आहेत. अनुचा जगत ही शाळा चालते. २०११ मध्ये अंकिता घोडेले महापौर असताना शाळेचे उद्घाटन झाले होते. आता स्वतः घोडेले महापौर असताना यात आणखी सुविधा उपलब्ध झाल्या

आरंभ संस्थेच्या उद्घाटनप्रसंगी बोलताना उपमहापौर विजय औताडे. सोबत इतर मान्यवर.

आहेत. भविष्यात या शाळेची अशीच प्रगती होत राहिल, असा शुभेच्छा घोडेले यांनी यावेळी दिला. टाकळकर यांनी विशेष मुलांसाठी शाळा सुरू करून समाजसमोर एक आदर्श निर्माण केला आहे. या शाळेसाठी एवढे तौ मदत केली जाईल. उपमहापौर विजय औताडे म्हणाले की, विशेष मुलांना शिक्षण देण्याचे कठीण काम येथे केले जाते, याचा आम्हाला अभिमान आहे. अंबिका

या नावाप्रमाणे देवी कार्य करत असल्याचा उल्लेख सभापती बारवाल यांनी केला. उद्योजक कंक यांनी आरंभ संस्थेच्या शाळेसाठी मदत करणाऱ्यांबद्दल कृतज्ञता व्यक्त केली. अंबिका टाकळकर यांनी प्रास्ताविक करून आभार मानले. कार्यक्रमाला शालेय समितीचे सभापती शोभा बुरांडे, उद्योजक तथा संस्थेचे संचालक मिलिंद कंक, मिलिंद दामोदरे, प्रदीप बुरांडे आदींची उपस्थिती होती.

समाजवादी संस्थेला औसंगानन जय भवानी शाळेत

'थैरेपी रूम'चे आरंभ शाळेत उद्घाटन

औरंगाबाद : म्हाडा कॉलनीत विशेष मुलांसाठी चालविण्यात येणाऱ्या आरंभ संस्थेच्या शाळेत मंगळवारी थैरेपी रूम आणि संगणक लॅबचे उद्घाटन महापौर नंदकुमार घोडेले यांच्या हस्ते करण्यात आले.

विशेष मुलांच्या या शाळेसाठी वजाज कंपनीने 'सीएसआर' फंडामधून १५ लाखांचा निधी उपलब्ध करून दिला आहे. या निधीतून मुलांसाठी थैरेपी रूम आणि संगणक लॅब उभारण्यात आले आहे. 'एमजीएम'चे डॉक्टर मुलांवर थैरेपी उपचार करतात. या शाळेतील थैरेपी रूम आणि संगणक लॅबचे उद्घाटन कार्यक्रमास उपमहापौर विजय औताडे, स्थायी समितीचे सभापती गजानन बारवाल, शालेय समितीच्या सभापती शोभा बुरांडे, उद्योजक तथा संस्थेचे संचालक मिलिंद कंक, मिलिंद दामोदरे, प्रदीप बुरांडे आदींची उपस्थिती होती. याप्रसंगी घोडेले म्हणाले, 'आरंभ'च्या संचालिका अंबिका

टाकळकर यांनी विशेष मुलांसाठी शाळा सुरू करून समाजासमोर एक आदर्श निर्माण केला आहे. या शाळेसाठी लागेल ती मदत केली जाईल. 'उपमहापौर विजय औताडे म्हणाले, 'विशेष मुलांना शिक्षण देण्याचे काम आरंभ संस्थेमार्फत केले जात असून, या संस्थेबद्दल आम्हाला अभिमान आहे.' सभापती बारवाल यांनी अंबिका टाकळकर यांच्या कार्याचा गौरव केला. उद्योजक मिलिंद कंक यांनी आरंभ संस्थेच्या शाळेसाठी मदत करत असलेल्यांबद्दल कृतज्ञता व्यक्त केली. अंबिका टाकळकर यांनी प्रास्ताविक करून आभार मानले.

स्वावलंबनाचा 'आरंभ'

जागर
स्त्रीशक्तीचा

आपले मूल स्वमन आहे, विशेष स्वरूपाचे आहे, हे प्रथम आई-वडिलांनी मान्य करणे महत्त्वाचे आहे. या पहिल्या पावलानंतरच समाज त्याला स्वीकारू शकतो, हे औरंगाबादच्या अंबिका टाकळकर यांनी हे दाखवून दिले आहे.

संकेत कुलकर्णी

अंबिका टाकळकर

विशेष मुलांना कसे शिक्षण देणे हे आमचे ध्येय आहे. हे प्रशिक्षण हेराबाद येथे घेते. फक्त स्वमन मुलांसाठीच उपचारयुक्त बंगळू, केई आणि दिल्ली येथे जाऊन आत्मसात केला. स्वतःच्या मुलावर प्रथम शास्त्रानुसार महत्त्व घेणे सुरू केले आणि हिर्युळू त्यांचा श्रीरुही स्वाकर्वा होऊ लागला. पती बाळगावबे यांच्या निवृत्तीनंतर, हे दाम्पत्य औरंगाबाद येथे स्थायिक झाले. या

वेळी औरंगाबादमध्ये स्वमन मुलांसाठी विशेष प्रशिक्षणाची व्यवस्था नाही, हे त्यांच्या निर्दयतास आहे आणि असे पहिले मराठवाड्यातच पहिले ऑटिझम सेंटर 'आरंभ'. 'आरंभ' ऑटिझम सेंटर ही सामाजिक संस्था औरंगाबाद आणि मराठवाड्यातील मुले आणि प्रौढांना अतिशय जमन स्वरूपाचे शिक्षण आणि सफल धोरणे देणारी संस्था ठरली आहे. संस्थेतर्फे शिक्षक आणि पाठकासाठी प्रशिक्षण कार्यक्रम, कार्यशाळा घेतल्या जातात. अंबिका म्हणतात, 'जेवण्यत मी म्हणत नाही, की 'मैम आन हेंम अ स्पेशल चिल्ड्रन्स', तोपर्यंत आदी घाटाते कुणीही त्यासाठी पुढे येत नाही. आरंभची मानसिकता दृढ होणे पहिल्याच महत्त्वाचे अमते. घात अनेक बटल आर्द्वर घडवले आहेत."

चिमुर्त्यांच्या चेहऱ्यावर उमटले हसू

२०१८ साली चारवी वी. श्रीकांत विष्णूबाबू यांचे दिवसातील पुढील घडामोडी विशेष काम करित आहे. मुकबोध, अन्वय मुक-मुकवैद्यकी, प्रयोग धारकरी विद्यार्थ्यांसाठी शिक्षण, ज्ञान व मनोरंजन या कार्यशाळा घेऊनचालू करित आहे. काहीदिवसांच्या स्वयंसेवकींनी एक प्रतिस्पर्धापूर्ण दिवसां-मुकबोध मुकबोध घडे ही कार्यशाळा संचालन केले. मुलांच्या चेहऱ्यावर हसून आणण्यासाठी रोकडो कार्य करिते राहते.

२०१८ साली चारवी वी. श्रीकांत विष्णूबाबू यांचे दिवसातील पुढील घडामोडी विशेष काम करित आहे. मुकबोध, अन्वय मुक-मुकवैद्यकी, प्रयोग धारकरी विद्यार्थ्यांसाठी शिक्षण, ज्ञान व मनोरंजन या कार्यशाळा घेऊनचालू करित आहे. काहीदिवसांच्या स्वयंसेवकींनी एक प्रतिस्पर्धापूर्ण दिवसां-मुकबोध मुकबोध घडे ही कार्यशाळा संचालन केले. मुलांच्या चेहऱ्यावर हसून आणण्यासाठी रोकडो कार्य करिते राहते.

चिमुर्त्यांच्या चेहऱ्यावर उमटले हसू

२०१८ साली चारवी वी. श्रीकांत विष्णूबाबू यांचे दिवसातील पुढील घडामोडी विशेष काम करित आहे. मुकबोध, अन्वय मुक-मुकवैद्यकी, प्रयोग धारकरी विद्यार्थ्यांसाठी शिक्षण, ज्ञान व मनोरंजन या कार्यशाळा घेऊनचालू करित आहे. काहीदिवसांच्या स्वयंसेवकींनी एक प्रतिस्पर्धापूर्ण दिवसां-मुकबोध मुकबोध घडे ही कार्यशाळा संचालन केले. मुलांच्या चेहऱ्यावर हसून आणण्यासाठी रोकडो कार्य करिते राहते.

औरंगाबाद अॅक्टिव्हिटी

व्यासपीठ | मार्ग स्वयंसेवी संस्थेच्या अंबिका टाकळकर आणि मंजूषा राऊत यांचा पुढाकार

प्रतिनिधी | औरंगाबाद

बाल नरेंद्र ध्यानस्थ अवस्थेत बसलेला असतो. याचवेळी त्याटिकाणी खेळणाऱ्या मुलांना साप दिसतो आणि मूले घाबरून सैरावेरा पळू लागतात. नरेंद्र मात्र ध्यानस्थच असतो. स्वामी विवेकानंदांच्या ओंजस्वी जीवनाची झलक दाखवणारे नाटक आरंभ ऑटिझम सेंटरच्या मुलांनी मंगळवारी सादर केले. शहरातील विशेष मुलांचा पहिला मार्ग कलाकट्टा नावाचा नाट्य क्लब शनिवार, १५ जुलै रोजी स्थापन होत आहे.

मार्ग स्वयंसेवी संस्थेतर्फे विशेष मुलांना उभारी देण्यासाठी नाट्य क्लब सुरू करण्यात येत आहे. आरंभ ऑटिझम सेंटरमध्ये गुरुषोभिनिमित्त 'ध्यानधारणा' या १५ मिनिटांच्या नाटकाचा प्रयोग सादर करण्यात आला. ध्यानधारणेवर मन असलेल्या

विशेष मुलांचा मार्ग कलाकट्टा नाट्य क्लब शनिवारी स्थापन

नाटक सादर करताना आरंभ ऑटिझमचे विद्यार्थी.

स्वागत थोरात यांची राहणार उपस्थिती

अंधांसाठी व्यावसायिक नाटक रंगमंचावर आणलेले स्वागत थोरात यांच्या उपस्थितीत नाट्य क्लबची स्थापना होणार आहे. ३ ते ४ व्यावसायिक नाटके त्यांनी विशेष मुलांना सहभागी करून घेत यशस्वी केली आहेत. उस्मानपुरा येथे उत्कर्ष कर्णबधिर मुलांच्या शाळेत सायंकाळी ५ ते ७ या वेळात नाट्य क्लबचे उद्घाटन होईल.

बाल नरेंद्रची कहाणी रसिकांपर्यंत पोहोचवण्यात मुलांना यश आले. आरंभच्या संचालिका अंबिका टाकळकर यांची संकल्पना असलेल्या या नाटकाचे दिग्दर्शन स्पीच थेरेपिस्ट मंजूषा राऊत यांनी केले. विशेष मुलांच्या कलागुणांना वाव देणाऱ्या नाट्य क्लबच्या स्थापनेचा हा पूर्वगर्ह होता. या नाटकात नरेंद्रच्या आईची भूमिका अर्चना देशपांडे यांनी केली. बाल नरेंद्रची भूमिका नवनील नीरजने, तर सापाच्या भूमिकेत विक्रम तीर होता. नरेंद्रच्या मित्रांच्या

मुलांमधील बदल समाधानकारक

नाट्योपचार ही विशेष मुलांसाठी एक धोरणी आहे. एकमेकांशी संवाद साधणे, स्व अस्तित्वाची भावना, सामाजिक कौशल्य, सूचनेनुसार वागण्याचे कौशल्य आणि यशस्वी सादरीकरणानंतर येणारा आत्मविश्वास ही या धोरणीची वैशिष्ट्ये आहेत. नाटकांनंतर मुलांमध्ये दिसलेला बदल समाधानकारक आहे.

-मंजूषा राऊत, स्पीच थेरेपिस्ट

आगामी काळात रसिकांसाठी खुले

आगामी काळात रसिकांसाठीही हे नाट्यप्रयोग खुले केले जातील. पण, सध्या मुले तयार होईपर्यंत हे प्रयोग विशेष मुलांसाठीच राहतील. ड्रामा थेरपीतून या मुलांची उत्तम प्रगती होईल.

-अंबिका टाकळकर, संचालिका आरंभ

PROTECT HARBINEES

‘प्रोजेक्ट हॅपीनेस’ कार्यक्रमांतर्गत नृत्यादिचकार सादर करताना आनंद मूकबधिर विद्यालयातील विद्यार्थी.

चिमुकल्यांसाठी आनंददायी ठरला प्रोजेक्ट ‘हॅपीनेस’

लोकमत न्यूज नेटवर्क

तुरुणाच्या कल्पकतेतून साकारला उपक्रम

झारी ग्रंथोत्थित ही सामाजिक संस्था २००८ पासून कार्यरत असून, या संस्थेच्या माध्यमातून

मौरंगाबाय : डॉ. श्रीकांत निचकार फाऊंडेशन झीरो ग्रंथोत्थितच्या वतीने आयोजित करण्यात आलेल्या ‘प्रोजेक्ट हॅपीनेस’ या कार्यक्रमाच्या माध्यमातून

‘स्वमत’ ताचाच आगत आरंभ

‘स्वमत’ ताचाच आगत आरंभ झाला. या ताचा प्रारंभ झाला आहे. या ताचा प्रारंभ झाला आहे. या ताचा प्रारंभ झाला आहे.

TO A DIWALI WITH SMILES AND SPARKLES THIS TIME

Taking the Make in India initiative forward, you could even make lives brighter by opting for items made by special children this season

With Diwali around the corner, people will be looking for gifts for their loved ones. What if the gifts you buy are the ones that could help better the lives of those

disabled? We team up with one of these children. **Asmita's School for Autistic and Slow Learners**, near Shalimar near Durgam chowki, has a special art and craft program. Items all made by our students. **Asmita's School** and director of the school, shares that she has a regular platform to engage in activities apart from studies. This year, the students have made 14 types of items, including diya, rangoli, decorative envelopes, boxes, cards, etc. They are giving them all away. **Pratik Singh**, an art teacher at Asmita's School, shares, "Though our students are called slow learners, in fact they are just a bit slower than their group better and in a short time frame." Inauguration of the work is done by the students themselves under the guidance of teachers in the

- WHAT ALL THE SPECIAL CHILDREN MAKE**
- Diya
 - Decorative envelopes
 - Torans
 - Rangoli
 - Envelopes
 - Greeting cards

I AM VERY EXCITED TO RECEIVE MY FIRST PAYMENT FROM THE ARTIFACTS I MAKE, AND I'M EAGER TO BUY MY DREAM CYCLE WITH IT.

— **Harshit Singh**, a student of Asmita's School

VARIETY

TO A DIWALI WITH SMILES THIS TIME

CONTINUED FROM PAGE 1

In similar manner, **Progressive Life Center** for the deaf and mute in N-3 CIDCO area is preparing diya, torans and paper craft jewellery for Diwali. **Shalimar Duggal**, president of the center, shares, "We have 25 students preparing decorative items for Diwali. We teach them with action-based demonstrations and sign language." **Niket Dalal**, who works at the center for blind people, adds, "We have a group of around 50 visually-challenged people in the city to whom we have provided training for making handcrafted scented candles. We also help them market the products. All our members work from home and we help them become independent."

This said, you might just want to add to someone else's festivities by giving patronage to their labour and creative work.

नोव्हेंबर २०११ रोजी टाकळकर दाम्पत्य, पुणे येथील डॉक्टर अमिता पुरोहित, वेळगावचे शंभाक कोणो आणि कनारी सामाजिक जाणिवेतून एकत्र आलेल्या मिलिंद कंक यांनी एकत्र येऊन 'आरंभ'चा सुरुवात केली. हा खऱ्या अर्थाने आरंभ होता कारण तोपर्यंत या विधवांवर काम करणारे कोणीच मराठवाड्यात नव्हते. स्वयंमग मुले आणि त्यांच्या पालकांच्या गरजा ओळखून एक अद्ययावत व आधुनिक सेंटर मराठवाड्यात असावें, या प्राथमिक गरजेतून मराठवाड्यातले पहिले स्वयंमग मुलांसाठीचे केंद्र 'आरंभ'च्या स्वरूपात उभे राहिले. स्वतः अंबिका टाकळकर विशेष वी एड सी पदवी घेऊन आणि मुंबईत काही वर्षे विशेष मुलांच्या संस्थेत काम करून आल्या होत्या. त्यामुळे मुलांच्या प्रत्येक गरजेला ओळखून त्या दृष्टीने विशिष्ट तऱ्हा डोळ्यासमोर ठेवून काम सुरू केले आणि त्यांचे दृश्य परिणाम आता दिसू लागले आहेत.

स्वयंमग मुलांना सांभाळणाऱ्या अनेक संस्था

स्वसमर्थतेचा 'आरंभ'

मराठवाड्यात उभ्या राहिल्या आहेत. खरा प्रश्न आहे तो ही मुले १८ वर्षांची झाल्यानंतर त्यांच्या पुनर्वसनाचा, प्रत्येक मुलाच्या पालकांसमोर हे आव्हान आहे. 'आरंभ'ने सर्वात आधी मराठवाड्यात या दिशेने काम सुरू केले आणि आज ते बऱ्यापैकी आकार घेत आहे. स्वयंमग

स्वयंमग मुलांच्या गरजा ओळखून टाकळकर तोंगल्याने मराठवाड्यातील पहिल्या केंद्राचा 'आरंभ' केला. त्याबद्दल...

प्रज्ञा देशपांडे
zeemarat@rediffmail.com

मुलांसाठीचे कौशल्य विकास केंद्र आणि निवारी शाळा हे आज 'आरंभ'चे पुढचे लक्ष्य आहे. त्यासाठी पावले टाकणे केवळ सुरू झाले आहे. साध्या मुलांच्या गरजा ओळखून त्यांच्यातील कौशल्यवृद्धी आणि त्यांना रोजगाराच्या संधी उपलब्ध करून देण्यात येतात असे 'आरंभ'च्या संचालिका अंबिका टाकळकर सांगतात. स्वयंमग मुलांचा बुध्दिक खूप जास्त असतो मात्र अभाव असतो तो सामज्य घेणे आणि त्यावर प्रतिक्रिया देणे याचा. त्यावर 'आरंभ'ने विशेष काम केले आहे. 'आरंभ'मधील मुले कौशल्याने विविध कामे करतात आणि त्यातून त्यांना अर्थानाही होते. जैशल्या विकास केंद्रात संगणक प्रशिक्षण बरोबरच मुलांना विविध कलाकुसरीच्या वस्तू तयार करण्याचे प्रशिक्षण दिले जाते. त्या वस्तूंचे वर्षभरून दोन वेळा प्रदर्शन आणि विक्री होते. सर्वांत महत्त्वाचे म्हणजे या मुलांचे बँकेत खाते उघडण्यात आले आहे. त्यांनी केलेल्या कामाचा मोबदला त्यांच्या खात्यात चेकच्या रूपाने भरला जातो.

ती दाय्यांची.

सेवेला स्वतःची इमारत उभी करायची आहे. स्वयंमग मुलांसाठी विविध उपक्रम सुरू करायचे आहेत त्यासाठी अंबिका टाकळकर यांची धडपड सुरू आहे आणि सुरुच राहणार आहे.

(लेखिका पत्रकार आहेत.)

दुसऱ्याच्या तोंडचा घास ओरबाडून स्वतः खाणे, विकृती; स्वतःचा घास स्वतःच खाणे, प्रकृती; स्वतःच्या तोंडचा घास भूकेल्याला भरवणे, संस्कृती! - आचार्य विनोबा भावे

विशेष मुलांसाठी रंगभूमी

अंबिका टाकळकर, औरंगाबाद

साधारणतः १९७९ साली विशेष मुलांसाठी नाटक ही संकल्पना जगासमोर आली. त्यानंतर परदेशात अनेकनीं यत्न रंगभूमीचे प्रयोग केले. भारतातही यामाठी मागच्या काही दशकांत विशेष मुलांसाठी रंगभूमीचा अभिनेता आहे हे समजवून घेऊन त्यांच्यासाठी त्यात नवकवीन प्रयोगही करणे सुरू झाले. विशेष मुलांसाठी रंगभूमी का असावी व त्याचे फायदे काय हे बघायला तर, विशेष गरजा असणाऱ्या मुलांसाठी ज्या ज्या वेरपीचा उपयोग केला जातो उदाहरणार्थ फिजिओथेरेपी, ऑकुपेशनल थेरेपी, इमेज थेरेपी, बर्न उपचार पध्दती अशा अनेक वेरपी फलन आणि फलन रंगभूमी या एकत्र छताखाली देता येतात. म्हणूनच त्याला सध्या दुग्धा वेरपी असेही संबोधतात. यामुळे मुलांच्या शारीरिक, मानसिक आणि सामाजिक वाढ होताना, सूक्ष्मकारक कौशल्य तसेच कारक कौशल्य यांचा योग्य विकास वाढते करता येतो. याकाऱ्यांना करण प्रतिबद्ध होण्या तसेच सामूहिकीय संपर्कासाठी अशा एक ना अनेक गोष्टी या माध्यमातून शक्यता येतात.

दोघटा मुलांसाठी नाटकाचा विषय हा वेगळे त्यांच्याच पालकांवरचा असण. जंगल, प्राणी, लहान मुलांचे विषय, पती कथा, राजकुमार, राजकन्या हेच मुलांना जलत आवडतात. भाषा वेगळी त्या प्रोडक्शनची पोली भाषा उतरान. कथाकार वेगळी " वॉल्व्हॉल्ट" दर्जावर असले पाहिजे. त्यातले संवाद हे वेगळे छोटे छोटे असलेले जेणे करून विशेष मुलांना ते लवकर पाठ होतील. ज्या मुलांना वाचता येत त्या मुलांना संवाद मोठ्याच अक्षराने लिहून द्यावेत. जेणे करून त्यांना त्यावर वाचण, उच्चर आणि संवादकेंदक यांचा सराव, सादरत तसेच घडती करता येतील.

संवाद पाठ करून घेणाऱ्यांशी आवाजाचे काही व्यायाम घ्यावेत. जेणे करून मुलांना संवादकेंदक कार्यांना आवडत जाऊन जातील. व्यायामचे काही विषये व्यायाम करून घेता येतील उदाहरणार्थ, चाराखडी, ओंकार जप, अक्षर कमी जास्त करणे, जोय गोलकार फिरवणे, जोय नाकारता हाकणे, विविध आवाज काढायला सांगणे, वेगवेगळी स्तोत्रे म्हणणे, पेन्सिल

किंवा पेन वॉडल ठेवून बोलण्याला लागणे. अनेक प्रकार करून घेता येतील. त्यामुळे बोलण्यावर, आवाजावर प्रभुत्व येतील. अधिपत शिकवण्यात विशेष मुलांना तो करण कराय हे माहित नसते. तेव्हा काही खेळातून ह्या गोष्टी शिकवता येतात. वेगवेगळ्या चालतीने चालणे, उडवण्या बाजूला वळत असे महत्त्वाचे उच्चरकेंदक वाढणे, गोलकार रिंगमधे उभे राहणे, एकाचठिकाणत धुकडुक गाती सादर करणे, पाचत अंतर ठेवून चालणे, टाचणार, पंजावर चालणे, गुडण्यात बाजून चालणे, दोन्ही गुडणे एकमेकांना जोडून चालणे, शरीराचा अंदाज घेतात करण सांभाळणे तसेच ह्या वेगवेगळ्या क्रियांवर आपण विशेष मुलांना ह्यात मोटर कोऑर्डिनेशन तसेच फिजिओथेरेपीचा सगळे व्यायाम करण व

रंगभूमी दिन विशय

करण करून घेत आहोत. सगळ्यात महत्त्वाचे म्हणजे नाटकामध्ये वेगवेगळे पात्र करणे चालतात ह्याच प्रशिक्षण दिल्या जातेच, म्हणजे जर महाराज मानसाचा अधिपत करणान तो कॅमेरात बाजून चालेल, हे विशेष मुलांना सहज समजून घालता नाही तर आधी ह्या खेळातून तो विकसित करायला लागतो. अंध मुलांना वेगवेगळ्या हातभंग संपन्न सांगणे लागतात तर उच्चरसिद्धीम मूल ते स्वतः अनुकरणतून शिकते. आपण जेव्हा विशेष मुलांसाठी रंगभूमी या जागत प्रवेश करतो तेव्हा प्रत्येक विशेषतः असलेल्या प्रघाणासाठी ही रंगभूमी, नाटक वेगळे असते. त्यांच्या क्षमता वेगळ्या असतात, त्यामुळे त्या सर्व गोष्टींचा विचार करून नाटकाचा विचार करायला लागतो.

शारीरिक अपंगाचे असलेल्या व्यक्ती, यौवनपेअरवरचा त्यांचा वावर ह्या गोष्टी तसेच अतिदृष्टीय मुले नावीन गोष्टी एकदम मान्य करायला येतात खरे तर काळातले गोष्टी त्यांना कधीच मान्य नसतात. परतकाचा प्रवेश ही संकल्पनाच त्यांना मान्य नसते किंवा त्यांच्या त्या भावविकसित नसते. पाच वर्षांचाकरून हळूहळू ते करून घेतात ह्यात खर करण.

विशेष मुलांच्या नाटकांमध्ये नाटकाच्या विविध बाबी गोष्टी सधोड, अधिपत यातील सगळीत साधत त्यातील काही कमी भरून काढता येतात. विशेष मुलांच्या नाटकाच्या काही तालीम ज्या टिकाणी नाटक सादर करणार आहेत त्या नाटकातून झाल्याच पाहिजेत. जेणेकरून विषयका जागेचा, अंदाज घेत मुलांना सराव होतो. रोजच्या तालीमीत पण स्टेज कामे असेल? प्रश्नक कुठे असेल? आपण कुठे असणार? प्रत्येक रंगभूमीची जाण, त्याचा प्रवेश, त्याची गमन कुठून कामे असावयास हवे हे आधीच पुरतः ठरलेले असते. त्यावरूनच स्टेजवर तयार जाईल करायला. साधारणतः स्टेजचा सामोरा भाग विनया पकडून एका टोकापासून दुसऱ्या टोकापर्यंत अधिपत काढते तर त्याच रेषेत व त्या अधिपतालागत नाटक सादर व्हायला हवे. तसेच ह्या भागाचे वळ भागताने जर विचारून केले तर त्या त्या साधारणतः वेगवेगळे तसेच विविध घाटांची जाण ठरवता येते. वेगवेगळे त्या त्या नाटकांना व विशेष मुलांच्या अपंगावरकरून सोपेच असते. नाटकातील घाटांना त्या त्या भूमिकांसाठी पात्र ठरवण्याचे काम अनुभूत एक महत्त्वाचा घटक करत असतो तो महत्त्वाचे रंगभूमी म्हणजेच मेकअप. ह्यातील विशेष मुले पडकून मेकअपसाठी तयार होत नाहिले. त्यांना त्यांच्यामेकअप वेगवेगळे करणय घ्यावी लागते. त्यांना त्यांच्या कलेकलेने त्यासाठी तयार करणे लागते.

पाठेलात पोरी वॉल्व्हॉल्ट असेच संवाद, व्यक्ती विशेष मुलांसाठी रंगभूमी काठी काम करत आहोत. तसेच फलानत नाटकातून, विनय विंग, प्रवेश रंगभूमी, जपक गोष्टी, स्वयंमग बौरान हे वेगवेगळ्या विशेष मुलांसाठी वेगवेगळ्या टिकाणी काम करण आहेत. आधी विशेष असतो तरी कुठेही कामे नाही आहेत ही मूल वेगवेगळी मिळ करून दाखवतात. त्यामुळे विशेष मुलांसाठी रंगभूमी अशा सगळे झाली पाहिजे.

स्वमग्न मुलांच्या जगण्याचा 'आरंभ'

कायदा मळावर

दि. ३० ऑक्टोबर - मुळांच्या जगण्यासाठी समाजातून प्रत्येक आई विलंबित होऊ असे, शिशुसंरक्षण आरंभ असेल अशा संकेत असेल...

मुलांच्या आजादातून 'आरंभ'ची प्रेरणा...

मुळांच्या संवत्सरेत त्यांचा स्वतःचा पायास उभे करायला त्यांचा बाळगदार अंबिका टाकळकर काही वेळासाठी त्यांचे 'आई' होऊ शकतात...

कवय

मुळांचे भौतिक सुमनस करून त्यांच्या परवडू लागत येऊन बसले...

मुलांच्या आजादातून 'आरंभ'ची प्रेरणा... मुळांच्या भौतिक सुमनस करून त्यांच्या परवडू लागत येऊन बसले...

विजेती गेवरीद्वारे त्यांचाच उर्ध्वत बघायला येतात. कागदी लोणी कि जल वंदून डॉ. मंडू पायलचे प्रत्येक बहिःपालक येताना वेडून घेतून उरणे करतात...

- अंबिका टाकळकर

शुक्रवारीचा दिवस... विशेष... मुळांच्या जगण्याचा...

मुळांकडून विद्याची आवड...

शितल प्रेषित रुद्रवार यांनी केले आहे. कार्यक्रमानंतर देणार आहेत.

विशेष मुलांकडून तयार होत आहेत सुबक पणत्या

उपदेश आरंभ

आरंभिकाबाद : प्रकृताचा सण म्हणून ओळखल्या जाणाऱ्या दिवाळीसुद्धा आकर्षक पणत्यांनी अधिपत्य प्रकाशमय होते...

काम सुरू झाले आहे. मोठ्या मुलांच्या कौशल्यवाला वाच देत त्यांना स्वतःतून देवून त्यातून सुंदर कलाकृती निर्माण करणे हे आरंभ आर्ट झोन्सचे उद्दिष्ट आहे...

कौतुक करत पणत्या घालण्या होत्या. आता आरंभ हाच एक ब्रँड म्हणून पुढे येतो आहे. याचे श्रेय वा मुलांचेच असल्याचे आरंभच्या संचालिका अंबिका टाकळकर यांनी सांगतात...

विशेष मुलांना प्रोत्साहन द्या... ऑक्टोबर सेंटर मधील मुले तयार करत असलेल्या उत्पादनांना शहरातील नागरिकांकडून खरेदी केले जात आहे...

आम्हाला आजारी म्हणू नका, फक्त थोडासा आधार द्या

प्रतिनिधी। औरंगाबाद

दिव्यांगांकडे आपला समाज आजारी म्हणून पाहतो. प्रत्येक भेटीत तब्येतीची विचारपूस केली जाते. पण, आम्ही आजारी नाहीत, अपंग आहोत. त्यामुळे आम्हाला वेगळ्या पद्धतीने प्रशिक्षण देण्याची गरज आहे. आमच्यावर विश्वास टाका, किंचित आधार द्या. पण, परावलंबी करू नका, असे विचार लेखिका आणि मुक्त पत्रकार सोनाली नवांगुळ यांनी व्यक्त केले.

आरंभ सक्षम पुरस्कार वितरण सोहळ्यानिमित्त केे पॉड रूग्णालयात गुरुवारी (१५ मार्च) आयोजित कार्यक्रमात त्या बोलत होत्या. सोनाली म्हणाल्या, मी वयाच्या नवव्या वर्षी बैलगाडी अंगावर पडून दिव्यांग झाले. पॅरोलेजिया झाल्याने कमरेखालील शरीरपुऱ्या संवेदना नष्ट

झाल्या होत्या. अशा वेळी मला वाढवणे हे आई वडिलांसमोर आव्हान होते. दोघे नोकरी करणारे होते. घराबाहेर पडताना माझ्यासाठी पाणी, जेवण इतर सर्व बाबींची पूर्तता ते करून जायचे. मला आणखी काही लागणार तर नाही? ही काळजी आईला सतत भेडसावत राहायची. खिडकीला असलेल्या गर्जातून मी जगाकडे पाहिले आहे. त्या खिडकीच्या कवड्यांतून माझे विश्व फुलत गेले. वर्षातून एकदा आईवडील मला घराबाहेर सहलीला घेऊन जायचे. पण, त्यावेळीही पाहण्याच्या नजरा मला टोचायच्या. घरी राहून अभ्यास करून मी स्वतःला उभे केले. नैसर्गिक विधीची जाणीवही मला होत नसे, त्यामुळे माझ्या जवळ कुणी येत नव्हते. म्हणून, मित्र-मैत्रिणी बनण्याचा तर संबंधच नव्हता.

विश्वास,

जबाबदारीतून

सोनाली नवांगुळे यांच्या हस्ते आरंभ सक्षमा पुरस्कार विजेत्या महिला, मंगला साळुंके आदी. छाया : अरुण तळेकर

जगण्याला सन्मान : मीजेव्हा अर्धाग्या संस्थेत नोकरीसाठी गेले तेव्हा मला शिक्के मारण्याचे काम देण्यात आले. मी दिवसभर शिक्के मारले. ते काम मला खूप समाधान देणारे आत्मविश्वास निर्माण करणारे

होते. सुदैवाने औरंगाबादेत आज २२ संस्था अशा मुलांसाठी कार्यरत आहेत, ही बाब महत्त्वाची आहे. या मुलांना वेगळ्या पद्धतीने प्रशिक्षण देऊन उभे करण्याची गरज आहे. त्यांना प्रत्येक पायरीवर किंचित

या ठरल्या पुरस्काराच्या मानकरी

विशेष मुलांना घडवण्यात योगदान देणारे शिक्षक, सहकाऱ्यांना आरंभ ऑटिझम सेंटरच्या वतीने 'आरंभ-सक्षमा' पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले. महिलादिनाचे औचित्य म्हणून गेल्यावर्षीपासून या पुरस्काराला सुरुवात झाली आहे. डॉ. वर्षा वैद्य, शिला खत्री, यामिनी काळे, मंगल साळुंके आणि अंजली अर्दीकर यांना सन्मानित करण्यात आले. अक्षय बागुल आणि भक्ती कुलकर्णी यांनी गीतगायन केले. आरंभच्या संचालिका अंबिका टाकळकर यांनी सूत्रसंचालन केले. पुरस्कार निवड समितीत डॉ. जयश्री गोडसे, श्याम देशपांडे, मंजूषा राऊत यांनी काम पाहिले.

आधार हवा, संपूर्ण परावलंबित्व नाही. कारण विश्वास आणि जबाबदारी आमच्या जगण्याला सन्मान मिळतो, असेही सांगत तिने तिच्या जीवनातील अनेक आठवणी सांगत उपस्थितांना भारवून टाकले.

Donors

We are really very thanking full to all of you for trusting on us. Our trust/ school and its success are completely based on your support. In this month we got Donations from following donors. Again thank for your valuable contribution.

Sr.No	Name of Donor	Amount	Mode Of Payment	Date	Receipt no.
1	Makrand Deshapande	51000	cheque	1/4/2017	161
2	Falcon Engineers	5000	cheque	3/4/2017	162
3	Social Networking Forum	11,000	NEFT	5/4/2017	163
4	Shilpa satarkar	10,000	cheque	15/4/2017	164
5	Yashshree press comps Ltd	15000	NEFT	17/4/2017	165
6	K.K.K.MONOGEMERIT'S	5000	NEFT	17/4/2017	166
7	Thosar construction	15000	cheque	26/4/2017	167
8	Yashshree press comps Ltd	15,000	NEFT	8/5/2017	168
9	DATTA JOSHI	5000	NEFT	10/5/2017	169
10	Vasant Damle	4500	cheque	12/5/2017	170
11	PRASAD VATNI	5000	cheque	12/5/2017	171
12	Shalini Shaha	10000	cheque	17/5/2017	172
13	SHAIKH ALLAUDDIN GAFUR	1000	cash	21/5/2017	173
14	DINESH TIWARI	1000	CASH	21/5/2017	174
15	KISHOR THETE	1000	CASH	21/5/2017	175
16	DATTATRY GADGE	1000	CASH	21/5/2017	176
17	Ajay Kingre	2,500	NEFT	6/6/2017	177
18	S.Rameshwar Enterprises	5000	NEFT	6/6/2017	178
19	Shivani transport & trailer services	10,000	Cheque	6/6/2017	179
20	Nilesh Deshpande	13,000	Cash	8/6/2017	181
21	Sanjay Naregal	2,000	Cash	8/6/2017	183
22	Santosh Pratapwar	3,100	NEFT	16/6/2017	184
23	Kono Shashank	5,150	NEFT	16/6/2017	185
24	Manjusha Pawar	1,001		16/06/2017	186
25	Yashshree press comps Ltd	15,000	NEFT	23/6/2017	187
26	Madhavi Bakshi	21,000	NEFT	28/06/2017	189
27	Vaijaynti Sahasrabudhhe	7,000	NEFT	1/7/2017	190
28	Vasnt narayan Damle	3,000	Cheque	7/7/2017	no
29	Clear car rental pvt.ltd	6,000	cheque	8/7/2017	191
30	Shivansh Sachin kate	5,000	cheque	8/7/2017	192

31	Shilpa Satarkar	2,000	NEFT	13/07/2017	on
32	Marathwada Builders& developers	11,000	Cash	14/07/2017	195
33	Vaishali Deokar	7,000	NEFT	14/07/2017	193
34	Jayshree Godse	5,000	cheque	15/07/2017	197
35	Yashshree press comps Ltd	15,000	NEFT	15/07/2017	196
36	Smita Jaripatke	9,000	Cash	18/07/2017	199
37	Swagt Thorat	10,000	cash	17/07/2017	198
38	Aayush Enterprises(rajendr gaykwad)	5000	cheque	10/7/2017	194
39	Manisha Latad (Gandharv Entertainment)	5,000	cash	26/07/2017	
40	Ujwala Milind Mhisekar	1,000	cheque	1/8/2017	200
41	Ujwala Milind Mhisekar	1,000	cheque	1/8/2017	251
42	Anita Borgawkar	2000	cash	9/8/2017	252
43	Avinash Anant Boparikar	11,000	cheque	10/8/2017	253
44	Sarang Begampura	1000	cash	20/08/2017	254
45	Pradeep Waghela	10,000	cheque	20/08/2017	255
46	Rajesh Mandlik	12,500	cash	20/08/2017	256
47	Rajesh Mandlik	12,000	cheque	23/08/2017	257
48	Sakar Foundatoin		Ghasr gundi (scrabble)	23/08/2017	
49	Uday Mehata	5501	NEFT	25/08/2017	258
50	Adv. Prsanat Nikkam	3000	cash	31/08/2017	259
51	Yashshree press comps Ltd	15000	NEFT	11/9/2017	260
52	H.K.Nadgavda	501	cheque	15/09/2017	261
53	Aarati Jadhav	5000	cheque	15/09/2017	262
54	kunal It Servieses Pvt.Ltd	500	cash	16/09/2017	263
55	Sharvil Walle	100	cash	16/09/2017	265
56	Surekha Javdekar	1000	cash	16/09/2017	266
57	Shree. Mallinath Sharnappa Laksshehi	20000	cash	16/09/2017	267
58	Pradip Ganpati Marathe	21000	cheque	16/09/2017	268
59	Santosh P. talele	500	cash	16/09/2017	269
60	Vijay Prabhakar Dixit	5000	cheque	16/09/2017	271
61	Anjali Patil	5000	NEFT	17/09/2017	273
62	MRS. Kale Bharati Sandeep	1001	cheque	17/09/2017	274
63	Mr.Amit Bedare	1000	cash	17/09/2017	275
64	Gokhale Sanjeev Raghunath	4000	cheque	17/09/2017	277
65	Dhokate Kalyan Kalidas	3000	cheque	17/09/2017	278

66	Netra Chitnis	500	cheque	17/09/2017	279
67	Nirmala Charitable trust	100	cash	17/09/2017	280
68	Snehal Wawre	100	cash	17/09/2017	281
69	Sunil Kiran Pokale	100	cash	17/09/2017	282
70	Holam Tushar Ramchandra	500	cheque	17/09/2017	283
71	Shrdhha Shiriram Agashe	1500	cheque	17/09/2017	284
72	Amit Visal	1000	cash	17/09/2017	285
73	Milind Madhav Vaidya	500	cash	17/09/2017	286
74	Shirish Joshi	10000	cheque	17/09/2017	287
75	Sunita Wani	3000	cheque	17/09/2017	288
76	Disha Bbhavana	5000	cheque	17/09/2017	289
77	Ashok Mulay	1000	cash	17/09/2017	290
78	CSR Bajaj	900000	cheque	6/10/2017	291
79	Retired MIDC Employee Mumbai	20000	cash	12/10/2017	292
80	Silpa Satarkar	10000	cheque	14/10/2017	293
81	Prakash Shinpi	10000	cheque	19/10/2017	294
82	Ninad Morkhandikar	2500	cash	20/10/2017	295
83	Yashshree press comps Ltd	15000	NEFT	16/10/2017	296
84	Vaishali Sutavne	1000	cash	23/10/2017	297
85	Shantabai Narayanrao Cherekar Trust	20000	cheque	23/10/2017	298
86	Suman Kankariya	21000	cheque	25/10/2017	299
87	India medical Association Aurangabad.	25000	cheque	30/10/2017	300
88	Arihant Honda	2000	cash	16/10/2017	301
89	Divine Ventvres	1000	cash	16/10/2017	302
90	Mr.Vikasdada Deshpande	500	cash	16/10/2017	303
91	Mr. Nilesh Aghawal	1000	cash	16/10/2017	304
92	Mr. Bagga	2000	cash	17/10/2017	305
93	Mr. Abhijit Shahrwade	1000	cash	17/10/2017	
94	Hon. Pratapraoji Borade		in the form of books	8/12/2017	407
95	Yashshree press comps Ltd	15000	NEFT	20/12/2017	408
96	Mr.Rajendra Ganu	25000	cash	24/12/2017	411
97	CSR Bajaj	500000	NEFT	30/12/2017	421
98	Dr.Epande	25000	cheque	17/12/2017	413
99	Amar Hind Mandali	25000	cheque	13/12/2017	414
100	Mr.Hemant Ashtaputre	10000	cash	14/12/2017	416
101	Yashshree press comps Ltd	15000	NEFT	27/12/2017	417

102	Dilip Dattatraya Tambe	100000	NEFT	29/12/2017	418
103					

Come Join Hands with AARAMBH by becoming "ACTIVATOR" or "CATALYST" to know more about program contact